

ВИКОРИСТАННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ ІНТЕРНЕТУ В ОСВІТІ: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ОН-ЛАЙН НАВЧАННЯ

Костянтин Лісецький

Національний технічний університет України «КПІ»

Немає ніяких сумнівів, що все змінюється в процесі навчання, тому що викладачі знаходять все більше способів для використання технологій в навчанні з одного боку, з іншого боку - сьогодні погляди, смаки, ставлення до подій що відбуваються, формуються у підростаючого покоління переважно під впливом засобів масової інформації, комунікації, освітніх технологій. Так як використання Інтернету зростає в геометричній прогресії, його взаємопов'язані технології забезпечують інструментарій освітніх та інформаційних ресурсів для поліпшення викладання і навчання в аудиторії. Багато змін, які відбуваються в аудиторії сьогодні, відбуваються через можливість Інтернету з'єднати студентів з практично необмеженою кількістю інформації, дозволяє гнучкі, змішані і інтерактивні оволодіння знаннями і дослідженнями.

Комп'ютерні технології і Інтернет можуть мати значний вплив на ефективність освіти. Ці технології можуть дозволити викладачу впровадження складних завдань навчання в аудиторії, використовувати і впроваджувати потужні навчальні методики. Крім того, деякі функції та можливості Інтернету надають можливість для впровадження активного навчального середовища, яке спонукає студентів на вирішувати проблем, на прийняття рішення, ставати комунікаторами.

Використання і впровадження навчальних методик з використанням Інтернету забезпечує цілий ряд переваг в організації навчального процесу:

- Для учасників он-лайн курсу завдання доступні в будь-який момент, і студенти самостійно вирішують у якому темпі їм проходити цей курс;
- доступність курсу з будь-якої точки світу, де є доступ до Інтернету.
- широта наданої інформації. Використовуючи Інтернет, студент може безпосередньо в процесі роботи над матеріалом курсу звернутися до будь-яких світових джерел (ресурси інших освітніх центрів, електронні бібліотеки по усьому світі й т.д.);
- оперативність надання інформації. У традиційному навчанні джерелом інформації є книга, цикл відновлення якої займає місяці, а іноді й роки. Інтернет дозволяє обновляти будь-яку інформацію й забезпечувати доступ до неї за хвилини;
- більш гнучка організація навчального процесу. У будь-якому освітньому предметі є розділи більш прості й більш складні. Он-лайн навчання дозволяє викладачеві сконцентруватися на більш складних розділах курсу, виклавши прості фрагменти для самостійного опрацювання;
- автоматизація навчального процесу - викладачеві немає необхідності розробляти безліч однотипних варіантів завдань для тесту й перевіряти

результати їхнього виконання: система підбере будь-які параметри за бажанням викладача й здійснить перевірку і збереження результатів у журналі викладача;

- Крім текстової й графічної інформації, он-лайн навчання надає можливість використання в процесі навчання всіх засобів мультимедійності: анімації, відео, звуку й кольору. Це забезпечує наочність матеріалу для викладання й дозволяє задіяти більшість механізмів сприйняття студентом нової інформації
- електронні технології навчання краще відповідають менталітету сучасної молоді, для якої мережа Інтернет практично стала "другою реальністю";
- упевнене володіння сучасними інфокомунікативними технологіями є одним із ключових компетенцій випускника сучасної освітньої установи. Проходження студентом навчання у форматі он-лайн дозволяє різко підвищити загальну комп'ютерну грамотність студента;
- широта й масштабність наданої інформації, вихід на глобальні інформаційні ресурси формують у студента відповідний стиль мислення. Використання он-лайн навчання надає значно більше можливостей для самостійної роботи студента, сприяючи формуванню навичок самоорганізації й раціонального планування навчального часу.

Однак он-лайн технології, як і будь-які інші досягнення прогресу, володіють і певними недоліками. Вони виникають із розуміння повноцінного утворення як взаємозалежного процесу навчання й виховання: навчання на основі комп'ютерних програм не може замінити прямого спілкування викладача із студентом. Чисто он-лайн навчання безособове. Дозволяючи широку автоматизацію процесу навчання, воно не в змозі врахувати індивідуальні особливості інтелекту й темпераменту студента. Жорстка "цифрова" логіка, послідовно реалізована в он-лайн навчанні бідніше людської логіки аналізу подій і прийняття рішень. Найчастіше правильні рішення в житті приймаються тільки при врахуванні емоційних з і етичних міркувань, які не програмуються. І, нарешті, останнє. Масове впровадження Інтернету у повсякденне життя - безсумнівне благо цивілізації. Однак уже сьогодні, ще тільки на початку формування людства, з'являються пов'язані із цим ризики. Значна частина молоді розглядає життя в мережі як другу реальність, що у деяких випадках перетворюється в реальність першу. Є ризик одержати "он-лайн покоління" із простим механічним мисленням, відірване від реального життя. Неадекватне використання електронного навчання може сприяти розвитку цих негативних тенденцій.

Зрозуміло, сказане вище не означає відмови від повноцінного й масштабного впровадження он-лайн технологій. Поза всяким сумнівом, вони прогресивні й необхідні. Питання полягає тільки в тому, щоб он-лайн навчання не витиснуло традиційне навчання, а інтегрувалося в нього. Частка он-лайн складової в навчанні повинна зростати в міру підвищення рівня навчання в послідовності: школа - вуз - додаткове навчання. Тобто в школі, коли учень перебуває в стадії активного формування, особистість вчителя й пряме спілкування з ним має дуже велике значення й доцільно використовувати

тільки окремі елементи он-лайн навчання. Навпаки, додаткове навчання, яке отримується вже в зрілому віці, може бути чисто прагматичним і реалізованим повністю на он-лайн платформі. Навчання у вищому навчальному закладі із цього погляду перебуває посередині й допускає широке використання он-лайн платформ, інтегрованих у традиційні -"викладач - студент " формам навчання.

Он-лайн навчання є практично ідеальним для організації дистанційного (заочного) навчання, а також для організації освітнього процесу у філіях вузу. Однак найкращі результати воно забезпечує при так званому змішаному (blended) навчанні. У цьому випадку традиційне навчання "викладач-студент" доповнюється технологіями он-лайн навчання. У традиційному занятті значна частина часу й сил викладача витрачається на просту передачу студентам нової інформації. Он-лайн навчання дозволяє перекласти цю функцію на комп'ютер і зосередити основні зусилля викладача на обговоренні більше важких моментів курсу, відповідям на питання студентів і т.д.

Завдання он-лайн навчання не в тому, щоб витиснути традиційне навчання "викладач-студент", а в тому, щоб ефективно інтегруватися в нього. Очевидно, при правильній організації змішане навчання здатне забезпечити найвищу якість утворення. У цьому випадку завдання донесення матеріалів викладацького курсу можна в значній мірі здійснити електронними засобами, у той час як під час очних зустрічей викладач може сфокусуватися на питаннях студентів, на роз'ясненні складних моментів, на організації дискусій, тобто для активізації процесу навчання. Он-лайн форми навчання надають нові можливості для більше активного залучення студентів в освітній процес.

Література:

1. Steven C. Mills. Using the Internet for Active Teaching and Learning. – New Jersey, Person Education, Inc., 2006 – P.1- 71
2. Переваги та недоліки мультимедійних засобів в освітній діяльності
<http://trudove.org.ua/post/perevagi-ta-nedol-ki-multimed-inikh-zasob-v-v-osv-tn-i-d-yalnost>
3. Saul Carliner An Overview of Online Learning. HRD Press, Inc, Amherst, 2004 – P.1-7